

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1973/14

Karar Sayısı:1973/17

Karar Günü:17/4/1973

Resmi Gazete tarih/sayı:21.5.1973/14541

İtiraz yoluna başvuran: Ceyhan Tapulama Mahkemesi.

İtirazın konusu : 26/7/1972 günlü, 14257 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 19/7/1972 günlü, 1617 sayılı Toprak ve Tarım. Reformu Ön Tedbirler Kanununun 23. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolunda davalının ileri sürdüğü iddianın ciddiliği kanısına varan mahkeme Anayasanın değişik 151. maddesine dayanarak Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

1- OLAY :

Bir taşınmazı, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki çalılık ve pıncallıktan ihya ederek 1940 yılından beri çekişmesiz, aralıksız zilyetliğinde bulundurduğu gerekçesiyle 8/10/1956 gücünde davalı adına tahdit ve tespit ve yapılan itirazın Tapulama Komisyonunun 20/8/1971 günlü kararıyla reddedilmesi üzerine Hazinece süresi içinde açılan ve Ceyhan Tapulama mahkemesinin 1971/443 esas sayısını alan dava da 2/5/1972 gününde 1972/176 sayı ile reddolunmuş; Yargıtay Yedinci Hukuk Dairesi (Nizalı taşınmazın Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşlık, pıncallık yerlerden olduğunda uyumsuzluk bulunmadığı dava ve hükümden sonra yürürlüğe giren 1617 sayılı Kanununun 23. maddesiyle 766 sayılı Tapulama Kanununun 37. maddesinin son fıkrasının yürürlükten kaldırıldığı; 20. madde ile değiştirilen 33. maddenin son fıkrasında ise bu gibi yerlerin zilyetlikle kazanılamıyacağı kuralının yer aldığı; 1617 sayılı Kanununun 22. maddesinde bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce açılan davalarda da sözü geçen kuralın uygulanması gerektiğinin belirtildiği; olayda 766 sayılı Kanunun 37. maddesinin birinci fıkrasının uygulanmasının mümkün olduğu yolundaki gerekçe ve 2/11/1972 günlü, 1972/7537 7070 sayılı ilâm ile hükmü bozmuştur.

Mahkeme bozma ilâmına uymuş; davalının 27/3/1973 günlü duruşma 1617 sayılı Kanununun 23. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu yolunda ileri sürdüğü iddianın ciddiliği kanısına vararak Anayasa Mahkemesine başvurulmasına ve duruşmanın geri bırakılmasına karar vermiştir.

III - YASA METİNLERİ :

1 - İtiraz konusu kanun kuralı :

1617 sayılı 19/7/1972 günlü Toprak ve Tarım Reformu Öntedbirler Kanununun Anayasaya aykırılığı ileri sürülen 23. maddesi, 26/7/1972 günlü, 14257 sayılı Resmî Gazete'de çıkan metne göre, şöyledir :

"Madde 23 - 766 sayılı Tapulama Kanununun 37 nci maddesinin son fıkrası hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

2 - İlgili Kanun kuralı :

1617 sayılı Kanununun 23. maddesinde sözü geçen 28/6/1966 günlü, 766 sayılı Tapulama Kanununun 37. maddesinin son fıkrası (Beşinci Tertip -Düster -Cilt 5 - İkinci Kitap -Sayfa 2644 deki metne göre) şöyledir :

Esas Sayısı:1973/14
Karar Sayısı:1973/17

"Madde 37/son - Bu maddede yazılı gayrimenkuller hakkında şartları uygun bulunduğu takdirde 33 üncü madde hükmü uygulanır."

3 - Mahkemenin dayandığı Anayasa kuralları :

Mahkemenin, Anayasa'ya aykırılık iddiasının ciddi olduğu yolundaki görüşünü desteklemek üzere ileri sürdüğü Anayasa'nın 12. ve 36. maddeleri aşağıdadır:

"Madde 12 - Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

"Madde 36 - Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

IV - İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünün 15. maddesi uyarınca 17/4/1973 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında rapor, Ceyhan Tapulama Mahkemesinin 27/3/1973 günlü, 1973/71 sayılı gerekçeli kararı ve ekleri, işin kapsamına giren kanun kuralları ve konuyu ilgilendiren öteki metinler okunduktan sonra önce mahkemenin itiraz yoluna başvurmaya yetkili bulunup bulunmadığı üzerinde durulmuştur.

Anayasa'nın değişik 151. ve 22/4/1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 27. maddeleri kurallarına göre bir mahkemenin herhangi bir kanun kuralını, Anayasa'ya uygunluk denetiminden geçirilmesi için Anayasa Mahkemesine getirebilme yetkisini kazanması, elinde görmekte olduğu bir davanın bulunmasından başka ayrıca Anayasa Mahkemesine getirdiği kanun kuralını o davada uygulama durumunda olmasına bağlıdır.

Ceyhan Tapulama Mahkemesinin elinde bakmakta olduğu bir davanın bulunduğu kuşku yoktur. Bu, bir tapulama tespiti dolayısıyla Hazinece süresi içinde açılan Ceyhan Tapulama Mahkemesinin önce 1971/ 443, Yargıtay Yedinci Hukuk Dairesinin bozma ilâmından sonra da 1973/ 71 esas sayısını alan tapulama tespitinin düzeltilmesi davasıdır. Davanın doğuş nedeni, hukuki niteliği, geçirdiği evreler yukarıda "olay" bölümünde belirtildiği için burada yeniden açıklamaya gidilmesinin yeri yoktur. Yalnızca davanın 1617 sayılı Kanunun yayım ve ilân tarihi olan 26/7/1972 gününden aylarca önce açılmış bulunduğu işaret edilmesi yeterlidir. Mahkemenin itiraz konusu Kanun kuralını bu davada uygulama durumunda bulunup bulunmadığı aşağıda tartışılacaktır.

1617 sayılı Kanunun II. Bölümü (Madde 20 23) 766 sayılı Tapulama Kanununda yapılan değişikliklerle ilgilidir. 20. madde ile 766 sayılı Kanunun 33. maddesi, 21. madde ile geçici 3. maddesinin birinci fıkrası değiştirilmiş, 23 madde ile kanunun 37. maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmış, 22. madde ile de 1617 sayılı Kanunun yayımlanıp ilân edildiği tarihe kadar açılmış davalar için özel bir hüküm getirilmiştir.

1617 sayılı Kanunun 22. maddesiyle 766 sayılı Kanuna eklenen maddede 1617 sayılı Kanunun 766 sayılı kanunda yaptığı değişikliklerden eski davalara uygulanamayacak ve uygulanabilecek olanlar belirtilmektedir. Bu maddede Tapulama Kanununun 1617 sayılı Kanunla

Esas Sayısı:1973/14
Karar Sayısı:1973/17

değişik 33. maddesinin son fıkrası kuralının eski davalara da uygulanması öngörülmüştür. Değişik 33. maddenin son fıkrası aynen şöyledir :

"Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile kanunlar uyarınca Devlete kalan gayrimenkuller tapuda kayıtlı olsun veya olmasın kazandırıcı zamanaşımı yoluyla iktisabedilemez ve bu madde hükmü uygulanamaz."

1617 sayılı Kanununun 22. maddesi kurallarına ve yukarıda olay bölümünde özetlenen ve mahkemece uyulmuş olduğu anlaşılan Yargıtay yedinci Hukuk Dairesi bozma ilâmı kapsamına göre itiraz Konusu 23. maddenin davada uygulanma olanağı bulunmadığı ortadadır. Böylece iptali istenen Kanun kuralının mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kurallar arasında bulunması koşulu gerçekleşmediğinden Anayasa'nın 151. ve 44 sayılı Kanununun 27. maddelerine uymayan başvurunun başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddedilmesi gerekir.

V- SONUÇ:

İtiraz konusu Kanun kuralını mahkeme, bakmakta olduğu davada uygulama durumunda bulunmadığından Anayasa'nın değişik 151. maddesine uymayan başvurunun, başvuran mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine 17/4/1973 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Muhittin Taylan

Başkanvekili
Avni Givda

Üye
Fazıl Uluocak

Üye
Sait Koçak

Üye
Nuri Ülgenalp

Üye
Şahap Arıç

Üye
İhsan Ecemiş

Üye
Ahmet Akar

Üye
Halit ZARBUN

Üye
Abdullah Üner

Üye
Kâni Vrana

Üye
Muhittin Gürün

Üye
Lûtfi Ömerbaş

Üye
Şevket Müftügil

Üye
Ahmet H. Boyacıoğlu